

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 9. julija 2015*

„Neizpolnitev obveznosti države — Državne pomoči — Nezakonita pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgov — Obveznost vračila — Absoluten neobstoj možnosti — Nadomestilo za storitev, ki dopolnjuje osnovno storitev“

V zadevi C-63/14,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 108(2) PDEU, vložene 10. februarja 2014,

Evropska komisija, ki jo zastopa B. Stromsky, agent, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Francoski republiki, ki jo zastopajo G. de Bergues, D. Colas, N. Rouam in J. Bousin, agenti,

tožena stranka,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi T. von Danwitz, predsednik senata, C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász (poročevalec) in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. februarja 2015,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 26. marca 2015

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Francoska republika s tem, da v predpisanih rokih ni sprejela vseh potrebnih ukrepov za to, da bi prejemnik vrnil državne pomoči, ki so bile s členom 2(1) Sklepa Komisije z dne 2. maja 2013 o državni pomoči SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), ki jo je Francija odobrila družbi Société Nationale Corse Méditerranée in družbi Compagnie Méridionale de Navigation (2013/435/EU) (UL L 220, str. 20, v nadaljevanju: sporni

* Jezik postopka: francoščina.

sklep), razglašene za nezakonite in nezdržljive z notranjim trgom, s tem, da v predpisanih rokih ni preklicala vseh izplačil pomoči iz tega člena 2(1), in s tem, da Komisije v predpisanem roku ni obvestila o ukrepih, sprejetih za uskladitev s tem sklepom, ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 288, četrti odstavek, PDEU in členov od 3 do 5 navedenega sklepa.

Pravni okvir

- 2 Člen 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339) določa:

„1. Če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativne odločbe, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč (v nadaljnjem besedilu ‚odločba o vračilu‘). Komisija ne zahteva vračila pomoči, če bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava [Unije].

2. Pomoč, ki se vrne na podlagi odločbe o vračilu, vključuje obresti po primerni obrestni meri, ki jo določi Komisija. Obresti se plačajo od datuma, ko je bila nezakonita pomoč na razpolago upravičencu, do datuma vračila.

3. Brez poseganja v odločbo Sodišča [Evropske unije] na podlagi člena [278 PDEU] se vračilo izvede nemudoma in skladno s postopki, določenimi v nacionalni zakonodaji zadevne države članice, če omogočajo takojšnjo in učinkovito izvajanje odločbe Komisije. V ta namen in v primeru postopka pred državnimi sodišči zadevne države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so jim na voljo v teh pravnih sistemih, vključno z začasnimi ukrepi, brez poseganja v pravo [Unije].“

Dejansko stanje in sporni sklep

Dejansko stanje

- 3 Skupščina Korzike je s sklepom z dne 7. junija 2007 skupini, ki sta jo sestavljali družbi Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA (v nadaljevanju: SNCM) in Compagnie méridionale de navigation SA (v nadaljevanju: CMN), dodelila prenos pooblastil javne službe za opravljanje pomorskih povezav med pristaniščem v Marseillu in pristanišči na Korziki. S sklepom z istega dne je bil predsednik izvršnega sveta ozemeljske skupnosti Korzike pooblaščen za podpis pogodbe o prenosu pooblastil javne službe.
- 4 Pogodba o prenosu pooblastil javne službe je bila sklenjena za obdobje od 1. julija 2007 do 31. decembra 2013.
- 5 Člen 1 navedene pogodbe opredeljuje njen predmet kot zagotavljanje rednih pomorskih storitev na vseh linijah v okviru prenosa pooblastil javne službe med pristaniščem v Marseillu in pristanišči v krajih Bastia, Ajaccio, Porto-Vecchio, Propriano in Balagne.
- 6 S pogodbenimi pogoji iz priloge 1 k pogodbi o prenosu pooblastil javne službe je opredeljena vrsta navedenih storitev. Med drugim sta določeni:
- stalna storitev prevoza potnikov in tovora, ki jo mora skupina, sestavljena iz družb SNCM in CMN, zagotavljati vse leto (v nadaljevanju: osnovna storitev), in
 - dodatna storitev prevoza potnikov, ki jo mora zagotavljati družba SNCM ob prometnih konicah, in sicer približno 37 tednov na leto na linijah Marseille–Ajaccio in Marseille–Bastia ter od 1. maja do 30. septembra na liniji Marseille–Propriano (v nadaljevanju: dodatna storitev).

- 7 Na podlagi pogodbe o prenosu pooblastil javne službe pooblaščenca izvajalca od Office des transports de la Corse (korziški urad za promet) prejmeta letni prispevek v zameno za osnovno in dodatno storitev. Končno finančno nadomestilo za vsakega pooblaščenega izvajalca za vsako leto je omejeno na primanjkljaj iz poslovanja, ki ga povzroči izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ob upoštevanju zmernega donosa ladij glede na število dni njihove dejanske uporabe za prevoze v skladu s temi obveznostmi. Če bi bili ustvarjeni prihodki manjši od predvidenih prihodkov, ki sta jih pooblaščenca izvajalca določila v ponudbi, je v navedeni pogodbi določena prilagoditev javnega nadomestila.
- 8 Pogodba o prenosu pooblastil javne službe je bila po podpisu spremenjena, tako da je bilo ukinjenih več kot 100 prevozov na leto med Korziko in Marseillem, letni zneski referenčnega finančnega nadomestila so se zmanjšali za 6,5 milijona EUR za oba pooblaščenca izvajalca in določena je bila zgornja meja za mehanizem letnega prilagajanja glede na prihodke za pooblaščenega izvajalca.

Sporni sklep

- 9 Komisija je po pritožbi, ki jo je družba Corsica Ferries France SAS (v nadaljevanju: Corsica Ferries) vložila v zvezi z nezakonitimi in z notranjim trgov nezdržljivimi pomočmi, ki naj bi jih družbi SNCM in CMN prejeli s pogodbo o prenosu pooblastil javne službe, ki se nanaša na zagotavljanje pomorskih povezav med Korziko in Marseillem, z dopisom z dne 27. junija 2012 Francosko republiko obvestila o svoji odločitvi o začetku formalnega postopka preiskave na podlagi člena 108(2) PDEU glede morebitnih pomoči za družbi SNCM in CMN na podlagi pogodbe o prenosu pooblastil javne službe (UL 2012, C 301, str. 1).
- 10 Komisija je v okviru svojega preizkusa presojala dve zadevni storitvi, in sicer osnovno in dodatno storitev.
- 11 Komisija je poudarila, da so nadomestila, ki sta jih družbi SNCM in CMN prejeli za osnovno storitev, nezakonita pomoč v delu, v katerem so bila navedena nadomestila dodeljena, ne da bi se spoštoval postopek iz člena 108(3) PDEU. Vendar je ugotovila, da so ta nadomestila združljiva z notranjim trgov.
- 12 Komisija je pri ugotovitvi, da so nadomestila iz pogodbe o prenosu pooblastil javne službe, ki se nanašajo na dodatno storitev, ki jo je zagotavljala le družba SNCM, nezakonita državna pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgov, menila, da dve merili od štirih, ki jih je Sodišče določilo s sodbo Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), nista bili izpolnjeni.
- 13 Komisija je namreč ugotovila, prvič, da dodatna storitev ni bila niti potrebna niti sorazmerna za pokritje dejanske potrebe po javni službi. Drugič, menila je, da, po eni strani, s pogoji javnega razpisa za zbiranje ponudb ni bila omogočena učinkovita konkurenca in da, po drugi strani, finančna nadomestila niso bila določena na podlagi vnaprej določenih stroškov ali na podlagi primerjave s strukturo stroškov drugih primerljivih pomorskih podjetij.
- 14 Glede na zgoraj navedeno je Komisija s spornim sklepom, o katerem je bila Francoska republika uradno obveščena 3. maja 2013, odločila:

„Člen 1

Nadomestila, izplačana SNCM in CMN v okviru pogodbe o prenosu pooblastil javne službe z dne 7. junija 2007, pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Ta pomoč je bila dodeljena v nasprotju z obveznostmi iz člena 108(3) PDEU.

Člen 2

1. Nadomestila, izplačana SNCM v zvezi z vzpostavitvijo dodatnih zmogljivosti iz točk I(a)(2), I(b)(2) in I(d)(1.4) pogodbenih obveznosti zgoraj navedene pogodbe o [prenosu pooblastil javne službe], niso združljiva z notranjim trgovom.
2. Nadomestila, izplačana SNCM in CMN za opravljanje drugih storitev, predvidenih z zgoraj navedeno pogodbo o [prenosu pooblastil javne službe], so združljiva z notranjim trgovom.

Člen 3

1. Francija bo od upravičenca izterjala pomoč iz člena 2(1).
2. Zneskom, ki jih je treba izterjati, se prištejejo obresti od izplačila pomoči upravičencu do njihove dejanske izterjave.
3. Obresti se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu s poglavjem V Uredbe [Komisije] (ES) št. 794/2004 [z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe št. 659/1999 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 4, str. 3)] in v skladu z Uredbo [Komisije] (ES) št. 271/2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 (UL L 82, str. 1).
4. Francija prekliče vsa izplačila pomoči iz člena 2(1), ki bi bila lahko izvedena po datumu uradnega obvestila o tem sklepu.

Člen 4

1. Vračilo pomoči iz člena 2(1) se izvede takoj in učinkovito.
2. Francija zagotovi, da se ta sklep izvrši v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu.

Člen 5

1. Francija v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:
 - (a) skupni znesek (glavnica in obresti), ki ga je treba izterjati od upravičenca;
 - (b) natančen opis sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;
 - (c) dokumente, ki dokazujejo, da je bilo od upravičenca zahtevano vračilo pomoči;
 - (d) datume in natančne zneske mesečnih plačil in letnih nadomestil, ki so bila izvedena od začetka veljavnosti pogodbe [o prenosu pooblastil javne službe] do datuma sprejetja tega sklepa.
2. Francija Komisijo obvešča o poteku nacionalnih ukrepov za izvajanje tega sklepa do vrnitve celotne pomoči iz člena 2(1). Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih ali načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Predloži tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih, ki jih je upravičenec že vrnil.

Člen 6

Ta sklep je naslovljen na Francosko republiko.“

- 15 Po navedbah Komisije je bil znesek pomoči za izterjavo na dan sprejetja spornega sklepa ocenjen na približno 220,224 milijona EUR.
- 16 Francoska republika in družba SNCM sta 12. julija 2013 oziroma 26. avgusta 2013 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili tožbi za razglasitev ničnosti spornega sklepa (zadevi Francija/Komisija (T-366/13) in SNCM/Komisija (T-454/13), še nerešeni pred Splošnim sodiščem).
- 17 Francoska republika je istega dne v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila predlog za izdajo začasne odredbe o odlogu izvršitve spornega sklepa do vsebinske odločitve Splošnega sodišča o zgoraj navedenem predlogu za razglasitev ničnosti. Ta predlog je bil zavrjen s sklepom predsednika Splošnega sodišča Francija/Komisija (T-366/13 R, EU:T:2013:396). Pritožba Francoske republike zoper ta sklep je bila zavrjena s sklepom podpredsednika Sodišča Francija/Komisija (C-574/13 P(R), EU:C:2014:36).
- 18 Predsednik ozemeljske skupnosti Korzike je z dopisom z dne 20. junija 2013 podpredsednika Komisije zaprosil za seznanitev s podrobnimi pogoji za izvršitev spornega sklepa.
- 19 Prefekt Korzike je 10. julija 2013 na predsednika ozemeljske skupnosti Korzike naslovil dopis, ki mu je bil priložen sporni sklep. V njem je prefekt Korzike predsednika ozemeljske skupnosti Korzike prosil, naj ga seznanijo z nadaljnjimi ukrepi, ki jih bo sprejel. Prefekt Korzike je poleg tega navedel, da se Francoska republika pripravlja na to, da bo sporni sklep izpodbijala z ničnostno tožbo, skupaj s predlogom za izdajo začasne odredbe.
- 20 Prefekt Korzike je istega dne predsedniku družbe SNCM poslal kopijo dopisa, naslovljenega na predsednika ozemeljske skupnosti Korzike, in kopijo spornega sklepa.
- 21 Podpredsednik Komisije je z dopisom z dne 17. julija 2013 predsednika ozemeljske skupnosti Korzike obvestil, da je treba na podlagi spornega sklepa izplačila nadomestil, odobrenih družbi SNCM za opravljanje dodatne storitve, takoj ustaviti, da je rok, določen s spornim sklepom za predložitev informacij iz njegovega člena 5(1), že potekel in da je treba poleg tega spoštovati rok za izvršitev, določen v členu 4(2) navedenega sklepa. Podpredsednik Komisije je v tem dopisu opozoril, da mora pomoči načeloma „izterjati subjekt, ki jih je dodelil, na podlagi izvršilnega naslova, ki ga izda ta subjekt (če je ta zakonsko pooblaščen za to) ali, če ni pooblaščen za to, drug javni organ s takim pooblastilom. V tem primeru se torej zdi, da je za izterjavo odgovoren izvršni svet [ozemeljske skupnosti Korzike] [...], saj je ta dodelil nezdružljive pomoči, kot izhaja iz točke 28 [spornega] sklepa.“
- 22 Predsednik ozemeljske skupnosti Korzike je z dopisom z dne 29. julija 2013 podpredsednika Komisije obvestil, da je sprejel potrebne ukrepe za preklic izplačila nadomestila za dodatno storitev. Dodal je, da je imel težave z organi francoske države, zlasti s službami prefekta Korzike in regijskega računskega sodišča, ki so izpodbijale veljavnost spornega sklepa tako, da so zanižale njegovo izvršljivost.

Predhodni postopek

- 23 Komisija je z dopisom z dne 2. septembra 2013 Francosko republiko pozvala, naj jo v desetih dneh od datuma tega dopisa obvesti o določbah, ki jih je sprejela za izvršitev spornega sklepa. Komisija je v navedenem dopisu to državo članico opozorila, da dokler izvršitev sklepa o vračilu državnih pomoči ni veljavno zadržana, sklep ostaja v celoti in neposredno izvršljiv. Poleg tega jo je pozvala, naj ji podrobno predstavi posledice izvršitve spornega sklepa za finančni položaj družbe SNCM, saj naj bi po mnenju navedene države izvršitev tega sklepa neizogibno povzročila insolventnost in stečaj družbe SNCM. Pri tem je Komisija izrazila svoje pomisleke o tem, da je v skladu z informacijami, s katerimi je razpolagala, izvršni svet Korzike na podlagi poročila Office des transports de la Corse nameraval

predlagati skupščini Korzike, naj skupini, ki sta jo sestavljali družbi SNCM in CMN, dodeli novo pogodbo o prenosu pooblastil javne službe za prevoz potnikov in blaga med Marseillem in korziškimi pristanišči za obdobje od leta 2014 do leta 2023.

- 24 Komisija je z dopisom z dne 20. septembra 2013 „znova [pozvala] [Francosko republiko], naj se takoj [loti] izterjave pomoči, skupaj z obrestmi, naj [prekliče] (in po potrebi [izterja]) vse pomoči, ki bi bile izplačane iz naslova dodatne storitve od dneva uradnega obvestila o [spornem sklepu], in naj [predloži] poročilo o stanju vračila, vključno s pojasnilom načina izračuna obresti“. Komisija je to državo članico obvestila, da ji mora navedene informacije predložiti v roku 20 delovnih dni. Nazadnje je poudarila, da ta dodatni rok nikakor ne spremeni obveznosti takojšnje izvršitve sklepa in da bodo v nasprotnem primeru službe Komisije prisiljene Komisiji predlagati vložitev tožbe proti Francoski republici na podlagi člena 108(2) PDEU.
- 25 Francoski organi so 29. novembra 2013 Komisijo obvestili, da je ozemeljska skupnost Korzike konec julija 2013 ustavila izplačila nadomestil v zvezi s tako imenovano dodatno storitvijo na podlagi začasne ocene, izračunane iz zneskov, navedenih v spornem sklepu. Kar zadeva skupni znesek nadomestila, ki ga je bilo treba izterjati od upravičenca (glavnica in obresti), je ta država članica sporočila, da ima z oceno takega zneska težave, saj meni, da je bilo razlikovanje med „osnovno storitvijo“ in „dodatno storitvijo“, ki ga je uporabila Komisija, umetno. Francoska republika namreč meni, da sta bili ti storitvi neločljivi in sta prispevali k uresničevanju cilja ozemeljske kontinuitete.
- 26 Ker je Komisija je v teh okoliščinah menila, da Francoska republika ni sprejela potrebnih ukrepov za uskladitev s spornim sklepom, je vložila to tožbo.

Dogodki po vložitvi tožbe

- 27 Med vložitvijo te tožbe in obravnavo 5. februarja 2015, na kateri sta Komisija in Francoska republika predstavili svoja stališča, se je zgodilo več dogodkov.
- 28 Francoska republika je na navedeni obravnavi pojasnila, da je družba Veolia-Transdev, ki je družbi SNCM dodelila posojilo, 29. oktobra 2014 zahtevala njegovo predčasno vračilo, zaradi česar je predsednik Tribunal de commerce de Marseille 28. novembra 2014 ugotovil, da družba SNCM plačilno ni sposobna, in v zvezi z njo začel prisilno poravnava za obdobje šestih mesecev.
- 29 Dodala je tudi, da je Office des transports de Corse 7. in 19. novembra 2014 izdal dva naloga za vračilo pomoči, ki je bila razglašena za nezdržljivo, vendar v znesku približno 198 milijonov EUR, ki je bil po mnenju Komisije še vedno nižji od zneska iz spornega sklepa, to je 220,224 milijona EUR.
- 30 Sodba, s katero je bila odrejena prisilna poravnava, je bila razglašena 14. decembra 2014, s čimer je za upnike začel teči rok dveh mesecev, da prijavijo svoje terjatve.
- 31 Francoski organi so 9. januarja 2015 pomoč, ki je bila razglašena za nezdržljivo, vpisali v pasivo družbe SNCM v znesku približno 198 milijonov EUR.
- 32 Francoska republika je na obravnavi Sodišče med drugim obvestila, da je bilo v okviru prisilne poravnave 2. februarja 2015 pri Tribunal de commerce de Marseille predloženih več ponudb za prevzem družbe SNCM.

Tožba

- 33 Komisija je v utemeljitev tožbe navedla tri tožbene razloge, ki se nanašajo na kršitev členov od 3 do 5 spornega sklepa.

34 Komisija trdi, prvič, da Francoska republika ni sprejela potrebnih ukrepov za zagotovitev vračila nezakonitih pomoči v zahtevanih rokih, drugič, da čeprav je bilo izplačevanje pomoči dejansko ustavljeno z julijem 2013, je do te ustavitve izplačevanja vseeno prišlo po datumu, določenem s spornim sklepom, in sicer 3. maju 2013, in nazadnje, tretjič, da so bile informacije, zahtevane v spornem sklepu, predložene šele po 29. novembru 2013, medtem ko bi morale biti predložene v dveh mesecih po uradni obvestitvi o tem sklepu, ki je bila opravljena 3. maja 2013.

Prvi očitek, ki se nanaša na nezagotovitev vračila nezakonitih pomoči

Trditve strank

35 Komisija trdi, da Francoska republika ni sprejela potrebnih ukrepov za zagotovitev vračila nezakonitih pomoči v zahtevanih rokih.

36 Zavrača argument tožene stranke, v skladu s katerim njena izvršitev spornega sklepa absolutno ni mogoča.

37 Komisija med drugim trdi, da taka nemožnost ni podana, če – kot v obravnavanem primeru – naslovnica spornega sklepa tega ni niti poskusila začeti izvrševati.

38 Dodaja, da je treba socialne nemire, na katere se tožena stranka sklicuje v utemeljitev take nemožnosti, relativizirati.

39 Glede tega Komisija trdi, prvič, da v primeru dejanske nujnosti pri ukrepu, katerega zakonitost se resno izpodbija, vedno obstaja pravno sredstvo, ki državam članicam ali gospodarskim subjektom, na katere se ta ukrep nanaša, omogoča, da zahtevajo prekinitev njegovega izvrševanja. Drugič, Francoska republika mora zagotavljati spoštovanje prava in ohranjati javni red na svojem ozemlju, ne da bi popustila pred grožnjami motenj javnega reda. Tretjič, nazadnje, je treba relativizirati trditev o prekinitvi ozemeljske kontinuitete Korzike, ker bi družba SNCM ukinila pomorske povezave Korzike, saj bi med drugim to storitev lahko zagotavljali drugi konkurenčni prevozniki, tudi po zračni poti.

40 Francoska republika trdi, da absolutno ni zmožna zagotoviti vračila zneska 220,224 milijona EUR, ki je predmet spornega sklepa.

41 Glede tega trdi, da bi zagotovitev vračila takega zneska neizogibno povzročila stečaj družbe SNCM, ki bi povzročil resne motnje javnega reda, do kakršnih je prišlo med stavko leta 2005 in v manjši meri leta 2014. Take stavke bi tako lahko, kot v preteklosti, ponovno za daljše obdobje blokirale pristanišče v Marseillu, omajale ozemeljsko kontinuiteto s Korziko in nazadnje resno ogrozile ekonomsko ravnovesje celotne regije.

42 Francoska republika poudarja, da bi začasna ali dokončna prekinitev dejavnosti družbe SNCM vsaj kratkoročno znatno vplivala na pomorske povezave celine s Korziko in zato na ozemeljsko kontinuiteto med Korziko in celino, zlasti pri pomorskih povezavah med Marseillem in različnimi korziškimi pristanišči, ker naj zasebna pobuda ne bi mogla izravnati nedejavnosti družbe SNCM.

43 Francoska republika pojasnjuje, da družba SNCM zagotavlja znaten delež pomorskih povezav med Korziko in celino, saj ta družba opravlja 34,2 % potniškega in 39 % tovornega prometa na teh povezavah. Dodaja, da družba CMN zagotavlja le 40 % navedenih povezav, ki se nanašajo na osnovno storitev. Navaja, da je samo družba Corsica Ferries konkurirala družbama SNCM in CMN v postopku javnega razpisa za dodelitev prenosa pooblastil javne službe za leta od 2007 do 2013, kar izključuje zamisel, da bi druga zasebna družba zagotavljala storitev, ki jo opravlja družba SNCM, in da bi

intervencija družbe Corsica Ferries iz pristanišča v Marseillu vsekakor pomenila, da ta družba del svoje dejavnosti prenese iz pristanišč, v katerih deluje, in sicer v Nici in Toulonu, kar bi vplivalo na ozemeljsko kontinuiteto med Korziko in tema pristaniščema.

Presoja Sodišča

- 44 Opozoriti je treba na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero je odprava nezakonite pomoči z zagotovitvijo vračila logična posledica ugotovitve njene nezakonitosti. Za sklep, v skladu s katerim mora država članica zagotoviti vračilo nezakonitih pomoči in ki je bil sprejet na podlagi člena 108(2) PDEU, velja domneva zakonitosti in kljub obstoju ničnostne tožbe na podlagi člena 263 PDEU ostaja za naslovnika zavezujoč v vseh elementih (glej v tem smislu sodbo Komisija/Francija, C-261/99, EU:C:2001:179, točki 22 in 26 ter navedena sodna praksa). Zato mora država članica, na katero je tak sklep naslovljen, v skladu s členom 288, četrty odstavek, PDEU sprejeti vse ukrepe za zagotovitev njegove izvršitve.
- 45 V skladu s členom 14(3) Uredbe št. 659/1999 je treba vračilo pomoči zagotoviti nemudoma ali, odvisno od primera, v roku, določenem v sklepu, s katerim je naložena ta zagotovitev vračila. Prepozna zagotovitev vračila, do katere pride po izteku roka, ne more biti v skladu z zahtevami iz Pogodbe DEU (glej v tem smislu sodbo Komisija/Italija, C-353/12, EU:C:2013:651, točki 31 in 32 ter navedena sodna praksa).
- 46 V obravnavanem primeru ni sporno, da Francoska republika ob izteku roka, predpisanega s spornim sklepom, in sicer 3. septembra 2013, ni sprejela potrebnih ukrepov za zagotovitev vračila nezakonitih pomoči. Ta država članica je šele 7. in 19. novembra 2014 družbi SNCM izdala dva naloga za vračilo pomoči v znesku približno 198 milijonov EUR, kar je manj od zneska, ki ga navaja Komisija, in sicer 220,224 milijona EUR, na da bi se zagotovilo dejansko vračilo nezakonitih pomoči. Zgolj izdaje teh izvršilnih nalogov ni mogoče šteti za zagotovitev vračila nezakonite pomoči (glej v tem smislu sodbo Komisija/Slovaška, C-507/08, EU:C:2010:802, točka 48).
- 47 Tožba Francoske republike in družbe SNCM za razglasitev ničnosti spornega sklepa na ta spor ne vpliva. Kot namreč izhaja iz člena 278 PDEU, ničnostna tožba nima odločilnega učinka, če Splošno sodišče ne odloči drugače (glej sodbo Komisija/Francija, C-232/05, EU:C:2006:651, točka 60). Ker je tožbo Francoske republike za odlog izvršitve spornega sklepa Sodišče v pritožbenem postopku zavrnilo, to, da je ta država članica vložila tožbo za razglasitev ničnosti, ne spremeni izvršljivosti spornega sklepa.
- 48 V skladu z ustaljeno sodno prakso je razen v primerih, v katerih je bil sklep o zagotovitvi vračila razglašen za ničen v skladu s členom 263 PDEU, edini razlog, na katerega se država članica lahko sklicuje v obrambi zoper tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti, ki jo Komisija vložijo na podlagi člena 108(2) PDEU, absolutna nemožnost izvršitve sklepa, ki je nanjo naslovljen (glej v tem smislu sodbo Komisija/Nemčija C-527/12, EU:C:2014:2193, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 49 Pogoj absolutne nemožnosti izvršitve ni izpolnjen, če tožena država le obvesti Komisijo o pravnih, političnih ali dejanskih težavah, ki so povezane z izpolnitvijo odločbe, ne da bi proti zadevnim podjetjem dejansko ukrepala z namenom pridobitve vračila pomoči in ne da bi Komisiji predlagala druga postopkovna pravila za izpolnitev odločbe, s katerimi bi bilo mogoče premostiti težave (glej sodbe Komisija/Grčija, C-415/03, EU:C:2005:287, točka 43; Komisija/Poljska, C-331/09, EU:C:2011:250, točka 70; Komisija/Italija, C-305/09, EU:C:2011:274, točka 33, in Komisija/Italija, C-243/10, EU:C:2012:182, točka 41).
- 50 V obravnavanem primeru Francoska republika navaja dve vrsti argumentov, da bi Sodišče ugotovilo absolutno nemožnost izvršitve spornega sklepa.

- 51 Prvi argument se nanaša na socialne nemire, ki bi lahko nastali zaradi razglasitve stečaja družbe SNCM in bi lahko ogrožali javni red in prav tako povzročili prekinitev ozemeljske kontinuitete med Korziko in celino. Drugi argument se nanaša na vsebinske težave, ki naj bi jih v primeru prenehanja družbe SNCM povzročila potreba po vodenju postopka, ki bi se moral končati s sklenitvijo nove pogodbe o prenosu pooblastil javne službe z gospodarskim subjektom, ki ni družba SNCM in ki ne bi imel nujno in takoj na voljo materialnih in človeških virov za zadostitev potreb prenosa javne službe. Nujnost uporabe takega postopka naj bi vsaj za določeno obdobje utegnila prav tako ogroziti zgoraj navedeno ozemeljsko kontinuiteto.
- 52 Kar zadeva nastanek morebitnih socialnih nemirov, ki bi lahko ogrozili javni red, mora država članica v skladu z ustaljeno sodno prakso, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 86 sklepnih predlogov, ob nevarnosti takih nemirov sprejeti vse ustrezne ukrepe za zagotovitev polne učinkovitosti prava Unije, da se zagotovi pravilno izvajanje tega prava v interesu vseh gospodarskih subjektov, razen če se dokaže, da bi bile posledice ukrepanja te države za javni red take, da se s sredstvi, ki jih ima, ne bi mogla spopasti z njimi (glej v tem smislu sodbo Komisija/Francija, C-265/95, EU:C:1997:595, točki 56 in 57).
- 53 Francoska republika v obravnavanem primeru ne dokazuje, da bi bile posledice njenega ukrepanja za odpravo zatrjevanih morebitnih javnih nemirov za javni red take, da se s sredstvi, ki jih ima, z njimi ne bi mogla spopasti. Tudi če bi zaradi nezakonitih dejanj prišlo do trajne blokade pomorskih povezav s Korziko, na podlagi nobenega elementa, ki ga je predstavila Francoska republika, ni mogoče sklepati, da povezava Korzike s celino ne bi bila mogoča po drugih pomorskih poteh ali po zraku, kar pomeni, da bi bilo ta otok mogoče oskrbovati z osnovnimi življenjskimi potrebščinami.
- 54 Poleg tega je treba poudariti, da izdaja izvršilnega naloga za znesek približno 198 milijonov EUR in nato prijava terjatve, ki jo je vložila francoska vlada v postopku zaradi insolventnosti v zvezi z družbo SNCM, nista povzročili posebnih nemirov.
- 55 Glede na zgoraj navedeno ni mogoče šteti, da morebitni socialni nemiri ali motnje javnega reda, na katere se v obravnavanem primeru sklicuje Francoska država, pomenijo absolutno nemožnost izvršitve spornega sklepa.
- 56 Kar zadeva domnevno nevarnost prekinitve ozemeljske kontinuitete, do katere bi lahko prišlo med morebitnim prenehanjem družbe SNCM in sklenitvijo nove pogodbe o prenosu pooblastil javne službe, je iz vseh elementov, ki jih je predložila Francoska republika, razvidno, da bi sicer lahko morebitno prenehanje dejavnosti družbe SNCM na kratki rok povzročilo določeno zmanjšanje prometa v pomorskih povezavah med Marseillem in korziškimi pristanišči. Vendar ta država članica ne dokazuje okoliščin, na podlagi katerih bi bilo mogoče sklepati, da bi imelo tako zmanjšanje posledice v obsegu, ki bi ga bilo mogoče šteti za absolutno nemožnost izvršitve spornega sklepa.
- 57 Zato je treba ugotoviti, da Francoska republika ni dokazala, da absolutno ne more zagotoviti vračila nezakonitih pomoči, in na podlagi tega sklepati, da ta država članica ni izpolnila svoje obveznosti zagotovitve vračila nezakonito izplačanih pomoči, kakor je določena v členih 3, od (1) do (3), in 4 spornega sklepa.

Drugi očitek, ki se nanaša na neustavitev izplačevanja nezakonitih pomoči v predpisanih rokih

- 58 Člen 3(4) spornega sklepa določa, da mora Francoska republika ustaviti vsa izplačila nezakonitih pomoči z dnem uradnega obvestila o tem sklepu 3. maja 2013.
- 59 Iz elementov v repliki Komisije, ki jih Francoska republika ne izpodbija, pa je razvidno, da je ta izpolnila to obveznost šele s 23. julijem 2013 in zato ni izpolnjevala svojih obveznosti med 3. majem 2013 in 23. julijem 2013.

60 Zato je treba ugotoviti, da ta obveznost ni izpolnjena.

Tretji očitek, ki se nanaša na neobvestitev Komisije v predpisanih rokih

61 Člen 5 spornega sklepa določa obveznost Francoske republike, da v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila predloži nekaj informacij.

62 Ker Francoska republika v predpisanih rokih ni sprejela potrebnih ukrepov, da bi preklicala izplačilo pomoči v prihodnosti in izterjala zneske že izplačanih pomoči, tudi ni izpolnila svoje obveznosti iz člena 5 spornega sklepa, da Komisijo v dveh mesecih od uradnega obvestila o spornem sklepu obvesti o sprejetih ukrepih.

63 Zato je treba ugotoviti, da ta obveznost ni bila izpolnjena.

64 Glede na vse navedeno je treba ugotoviti, da Francoska republika s tem, da v predpisanih rokih ni sprejela vseh potrebnih ukrepov za to, da bi družba SNCM vrnila državne pomoči, ki so bile s členom 2(1) spornega sklepa razglašene za nezakonite in nezdružljive z notranjim trgov, s tem, da v predpisanih rokih ni preklicala vseh izplačil pomoči iz tega člena 2(1), in s tem, da Komisije v predpisanem roku ni obvestila o ukrepih, sprejetih za uskladitev s tem sklepom, ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 288, četrti odstavek, PDEU in členov od 3 do 5 navedenega sklepa.

Stroški

65 V skladu s členom 138(1) Poslovnika Sodišča se neuspeli stranki na predlog naloži plačilo stroškov. Ker je Komisija predlagala, naj se Francoski republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s tožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

1. Francoska republika s tem, da v predpisanih rokih ni sprejela vseh potrebnih ukrepov za to, da bi družba Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA vrnila državne pomoči, ki so bile s členom 2(1) Sklepa Komisije z dne 2. maja 2013 o državni pomoči SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), ki jo je Francija odobrila družbi Société Nationale Corse Méditerranée in družbi Compagnie Méridionale de Navigation (2013/435/EU), razglašene za nezakonite in nezdružljive z notranjim trgov, s tem, da v predpisanih rokih ni preklicala vseh izplačil pomoči iz tega člena 2(1), in s tem, da Evropske komisije v predpisanem roku ni obvestila o ukrepih, sprejetih za uskladitev s tem sklepom, ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 288, četrti odstavek, PDEU in členov od 3 do 5 navedenega sklepa.

2. Francoski republiki se naloži plačilo stroškov.

Podpisi